

Geliş Tarihi:15.08.2018
Kabul Tarihi:12.12.2018
SPORMETRE, 2018,16(4),236-245
DOI: 10.1501/Sporm_0000000406

ANTRENÖRLERİN SPORTMEN DAVRANIŞ ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE UYARLAMA ÇALIŞMASI

Gülfem SEZEN-BALÇIKANLI¹ İsmail AKTAŞ² Mehmet SEZEN³
^{1,2,3}Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara

Öz: Çalışmanın amacı, Antrenörlerin Sportmen Davranış Ölçeği'nin (Sportspersonship Coaching Behaviors Scale- SCBS) Türkçe uyarlamasının geçerlik ve güvenilirliğini test etmektir. Araştırma grubu, Ankara'da bulunan yaşları 11-17 arasında değişen (\bar{x} = 15.05), farklı branşlardaki takımların alt yapılarından toplam 206 aktif sporcudan oluşmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmış, güvenilirliğini belirlemek amacıyla, Cronbach-Alfa güvenilirlik katsayısı ile madde toplam test korelasyonları incelenmiştir. DFA ile elde edilen bulgular doğrultusunda 6 faktör ve 24 maddeden oluşan yapının orijinal ölçekle paralellik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Modelin uyum iyiliği indeksleri doğrultusunda kabul edilebilir bir yapı gösterdiğine kanaat getirilmiştir. Güvenirliğe ait elde edilen bulgularda; tüm ölçeğe ilişkin Cronbach alfa değerinin .85, alt boyutlara ait değerlerin ise .70 ile .84 aralığında olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak ölçeğin Türkçe versiyonunun; ergen sporcuların, antrenörlerinin sportmen davranışlarına ilişkin algılarını ölçmek amacıyla kullanılabilir yapıda olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Antrenör, Geçerlik, Güvenirlik, Sportmen Davranış

THE TURKISH ADAPTATION STUDY OF SPORTSPERSONSHIP COACHING BEHAVIORS SCALE

Abstract: The aim of the study was to test the validity and reliability of the Turkish adaptation of Sportspersonship Coaching Behaviors Scale (SCBS). Participants consist of a total of 206 active sportsmen in Ankara from ages 11-17 (\bar{x} = 15.05) of teams in different branches. In order to test the validity of the scale, Confirmatory Factor Analysis (DFA), Cronbach-Alfa reliability coefficient and item test correlations were employed. The results obtained with the DFA showed that the structure consisting of 6 factors and 24 items paralleled the original scale. The scale was considered to be acceptable in terms of the goodness of fit indexes. The Cronbach alpha value for the whole scale was found to be .85, and the values for the sub dimensions were found to be in the range of .70 to .84. As a result, the Turkish version of the scale is a reliable and valid instrument to measure adolescents' perceptions of their coaches' Sportspersonship.

Key words: Coach, Reliability, Sportsmanship Behaviors, Validity

GİRİŞ

Sporcularda, sportmenliğe yönelik davranışların öğretilmesinde antrenör davranışlarının önemi üzerine birçok araştırmacı tarafından vurgu yapılmaktadır (Shields, LaVoi, Bredemeier ve Power, 2007; Kavussanu, 2007; Boardley, Kavussanu ve Ring, 2008; Weiss, Smith ve Stuntz, 2008; Boardley ve Kavussanu, 2009; Côté, Bruner, Erickson, Strachan ve Fraser-Thomas, 2010; Bolter ve Weiss, 2012; Bolter ve Weiss 2013; Bolter ve Kipp, 2016). Antrenörlerin yaratacağı takım ortamı sporcularının sportmenliğe, yardımlaşmaya yönelik olan prososyal davranışlarını desteklemekte bunun tersine antisosyal davranışlarını ise azaltmaktadır. Dolayısıyla, antrenörün oluşturduğu ortam sporcularının prososyal ve antisosyal davranışlara nasıl yönelecekleri ile ilişkilidir (Boardley ve Kavussanu, 2009). Bu anlamda antrenörler özellikle genç sporcular için geri bildirim verme, yönlendirme, destekleme konularında iyi birer kaynak oluşturmaktadır (Bolter ve Weiss 2013).

Sporadaki sosyo-ahlaki ilişkiye yönelik standartlar sunan sportmenlik kavramı, sporun ruhuna uygun olarak nasıl davranılması gerektiğini ileri süren erdemli davranışları içermektedir (Stornes ve Bru, 2002). Yani sportmenlik kavramı, rekabette dürüstlüğü koruyarak sorumluluk sahibi ve düşünceli sporcular olabilmektir. Buradan hareketle sportmenlik sporda; saygı, kibarlık, cana yakınlık, cömert ve prososyal davranışları kapsamaktadır (Stornes ve Ommundsen, 2004). Sporcular ise, sportmenliğe yönelik bu davranışları çeşitli şekillerde görmekte, öğrenmekte ve sportmenliğe uygun ya da aykırı davranışlar sergilemektedir. Bu çerçevede de sportmenliğin nasıl öğrenildiğine dair farklı teoriler mevcuttur. Bu teorilerden bir tanesi de sosyobilşsel teoridir ve sporcuların modelleme ile pekiştirme yoluyla rekabet içeren durumlarda uygun olan ve olmayan davranışlarını belirlemektedir. Bandura'ya göre (1991), gözlem yoluyla öğrenme ve pekiştirme öğrenmede etkili yöntemlerdendir. Sporcularda da bu nokta da onları en yakından ve etkili biçimde etkileyen antrenörler devreye girmektedir.

Antrenörler, sporcuların doğru ve yanlış davranışlara yönelmelerinde pozitif ya da negatif model oluşturmada, sporcularına verdikleri dönütler ile onlarda sportmen davranışı desteklemekte, ahlaki ikilemlerle karşılaştıklarında doğru davranışın ne olacağını öğretmekte ve son olarak sportmenliğe yönelik davranış sergileyebilmeleri için motivasyonel iklim oluşturabilmektedir (Bolter ve Weiss, 2013). Antrenörlerin sporcuları üzerindeki bu etkileri bilinmesine rağmen, literatür incelendiğinde yeterli araştırmanın olmadığı görülmektedir. Literatürde Türkçe uyarlaması yapılan çalışmaların sporcuların sportmenliğe yönelik davranışlarını ölçmeyi amaçlayan ölçekler olduğu görülmektedir (Sezen, 2010; 2013). Ancak, antrenörlerin sportmen davranışları ne derecede etkilediği ile ilgili ölçme araçlarının bulunmadığı dikkat çekmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, antrenörlerin sportmen davranışlarını belirlemeye yönelik bir ölçme aracının Türkçe uyarlamasını yaparak literatüre kazandırmaktır.

MATERYAL VE METOT

Araştırmanın çalışma grubunu, Ankara'da bulunan farklı branşlardaki (Futbol, Basketbol, Voleybol, Bilardo, Pomsee) takımların alt yapılarında aktif sporcu olan 206 birey oluşturmaktadır. Yaş aralığı 11 ile 17 arasında değişen (\bar{x} = 15.05) katılımcıların 77'si kadın 129'ü erkektir. Sporcuların antrenörleriyle geçirdikleri süre (\bar{x} = 1.29), spor yaşı (\bar{x} = 2.70) ve kulüp yaşı (\bar{x} = 1.70) 1 ile 8 yıl arasında değişmektedir.

Veri Toplama Aracı

Antrenörlerin Sportmen Davranış Ölçeği (Sportspersonship Coaching Behaviors Scale), Bolter ve Weiss (2012) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 40 madde ve 8 alt boyutlu bir yapıdan oluşmaktadır. Araştırmacılar, 2013 yılında elde edilen yapının doğruluğunu araştırdıkları çalışmalarında, benzer soruları ve anlaşılmayan soruları düzenlemiş ve ölçeğin 6 alt boyut ve 24 maddelik nihai formunun yapıyı daha iyi ifade ettiğini belirlemişlerdir (Bolter ve Weiss, 2013). Ulaşılan 6 alt boyutlu yapının her bir faktöründe 4 soru bulunmaktadır ve 5'li likert tipi bir ölçektir. Sporcuların antrenörlerinin sportmen davranışlarını değerlendirdikleri ölçeğin alt boyutları; “Sportmenliğe Yönelik Beklenti Oluşturulması”, “Sportmenlik Dışı Davranışın Cezalandırılması”, “Sportmenliğin Öğretilmesi”, “Sportmenliğin Desteklenmesi”, “Kazanmanın Sportmenlikten Öncelikli Olması” ve “Sportmenliğe Yönelik Model Oluşturulması” şeklindedir. İlgili çalışmada literatür taraması ve odak grup görüşmesi elde edilen teorik yapının bileşenlerinin tanımları şu şekildedir;

- **Sportmenliğe Yönelik Beklenti Oluşturulması:** Antrenör, iyi bir sporcu yetiştirebilmek için beklenti içersindedir. (*Antrenörüm, sporcusundan iyi davranışlar sergilemesini bekler.*)
- **Sportmenlik Dışı Davranışın Cezalandırılması:** Antrenör, oyuncuların sportmenlik dışı davranışlarına oyunculara bağırma gibi cezalar ile karşılık verir. (*Antrenörüm, sporcusu centilmenlik dışı davranışta bulunduğu ona ceza verir.*)
- **Sportmenliğin Öğretilmesi:** Antrenör sporculara, adil davranma, saygılı olma, sakın kalma gibi sporcu davranışlarını öğretir. (*Antrenörüm, sportmenliğe yönelik davranışın ne olduğuna dair bilgiler verir.*)
- **Sportmenliğin Desteklenmesi:** Antrenör sporcuların sportmen davranışlarını desteklemek için sözlü övgüler gibi geri dönütlerde bulunur. (*Antrenörüm, sporcusu sportmen bir davranış sergilediğinde onu ödüllendirir.*)
- **Kazanmanın Sportmenlikten Öncelikli Olması:** Antrenör, sportmen davranışları vurgulamaktansa kazanmaya daha fazla önem verir. (*Antrenörümün odak noktasını, sportmenlikten çok kazanmak oluşturur.*)
- **Sportmenliğe Yönelik Model Oluşturulması:** Antrenör, duyguları kontrol etme, başkalarına saygılı olma, başkalarını cesaretlendirme gibi sportmen davranışlarını gösterir (*Antrenörüm, sportmen davranışları ile bize örnektir.*) (Bolter ve Weiss, 2012).

Antrenörlerin Sportmen Davranış Ölçeği'nin "Kazanmanın Sportmenlikten Öncelikli Olması" alt boyutu, antrenörün sportmenliğe yönelik olumsuz davranışlarını ifade ederken diğer alt boyutlar ise olumlu davranışları ifade etmektedir. Ölçek kategorileri 5'li likert tipinde düzenlenmiş ve ergen sporcuların antrenörlerinin sportmen davranışlarına ilişkin algılarını ölçen olumlu maddeler (1) "Asla" ile (5) "Oldukça sık" aralığında derecelendirilmiştir. Ölçekte yer alan olumsuz maddeler analiz esnasında ters puanlanmıştır.

Çeviri Aşaması

Ölçeğin Türkçeye çevirme sürecinde, Brislin (1970) tarafından önerilen çeviri-geri çeviri (Back-Translation) metodundan faydalanılmıştır. Bu yöntem ile ölçek ilk önce İngilizceden Türkçeye daha sonra tekrar İngilizce çevrilmiştir. Çeviri süreci, İngilizce alanında uzman 2 kişi, İngilizce bilen spor alanında uzman 1 kişi tarafından yürütülmüştür. Çevirinin ilk aşamasında bağımsız uzmanlar tarafından çevrilen maddeler incelenerek aynı çeviriye sahip maddeler belirlenmiştir. Çevirinin diğer aşamasında ise maddeler tekrar İngilizceye çevrilmiş ve orijinal ölçek maddeleri ile karşılaştırılmıştır. Bu süreçte ölçeğin orijinal maddeleri ile çeviri sonrası elde edilen maddelerin farklılıkları ve hataları belirlenmiştir. Orijinal ölçek dikkate alınarak birbirine en yakın çeviriler belirlenmiş ve ölçeğin nihai Türkçe formu oluşturulmuştur.

Verilerin Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla DFA uygulanmıştır. Bu analiz için LISREL 8.8 paket programından yararlanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla, Cronbach-Alfa güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve bu analiz ölçeğin tamamı için ve her faktör için ayrı ayrı uygulanmıştır. Ayrıca her bir maddenin geçerliğine kanıt sağlamak amacıyla madde toplam test korelasyonları incelenmiş ve her bir maddenin ölçülmek istenen özellik açısından bireyler arası farkları ortaya çıkarıp çıkarmadığını ve madde ayıricılığını belirlemek amacıyla alt üst grup madde puan ortalamaları arasında t

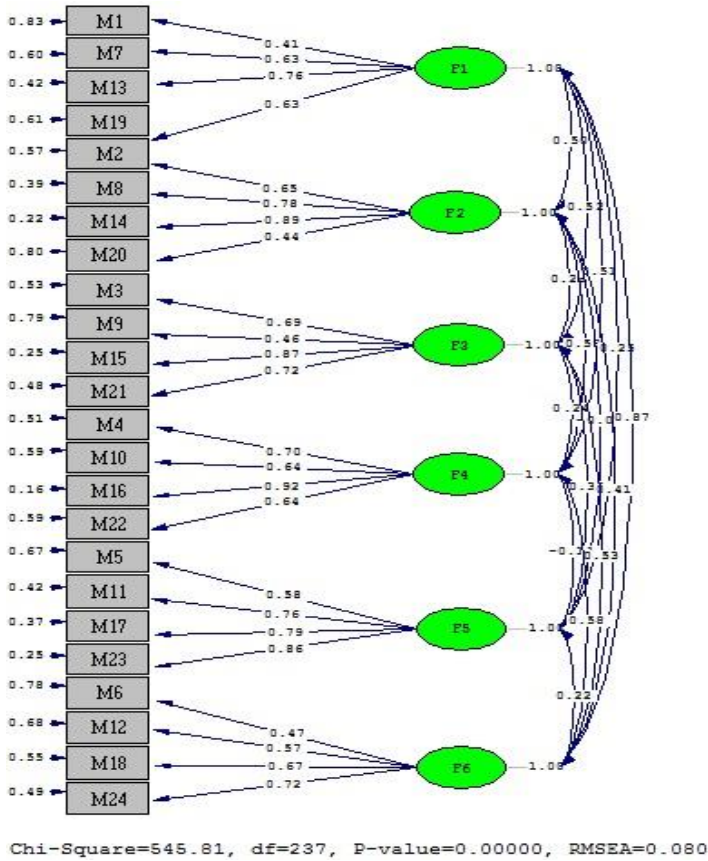
testi uygulanmıştır. Güvenirlilik analizleri için SPSS 23.0 paket programından faydalanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Geçerliğe İlişkin Bulgular

Doğrulayıcı Faktör Analizi

Antrenörlerin Sportmen Davranış Ölçeği'nin uyarlama çalışması kapsamında yapı geçerliğini incelemek amacıyla DFA uygulanmış ve ulaşılan model Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1: Path Diyagramı

Ölçeğin geçerliğini test etmek için uygulanan DFA kapsamında, Chi-square/Degree of freedom (χ^2/df), Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA), Root Mean Square Residual (RMR), Standardized Root Mean Square Residual (SRMR), Goodness of Fit Index (GFI), Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI), Normed Fit Index (NFI), Non-Normed Fit Index (NNFI), Comparative Fit Index (CFI) ve Incremental Fit Index (IFI) model uyum indeksleri göz önünde bulundurularak elde edilen değerler incelenmiştir. 6 faktör 24 maddeden oluşan yapının DFA sonucu ulaşılan uyum iyiliği indeksleri model üzerinde herhangi bir modifikasyon gerçekleştirilmeden Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Antrenörlerin Sportmen Davranış Ölçeği DFA Sonuçları

χ^2	df	p	χ^2/df	RMSEA	RMR	SRMR	GFI	AGFI	NFI	NNFI	CFI	IFI
545.81	237	.00	2.30	.080	.08	.08	.82	.77	.86	.90	.91	.91

DFA sonucu modele ilişkin elde edilen bulgular incelendiğinde RMSEA değerinin .08 olduğu görülmektedir. Literatür incelendiğinde .08' eşit veya altında bir değer iyi uyum (Brown, 2014) .10'a eşit ve daha yüksek değer ise zayıf uyum (Kline, 2015; Harrington, 2009) olduğu görülmüştür. Literatürün önerdiği değerler bağlamında ulaşılan RMSEA değeriyle modelin iyi uyum gösterdiği anlaşılmaktadır. Ayrıca diğer uyum iyiliği indeksleri de incelenmiş ve modele ilişkin uyumun varlığı yorumlanmaya çalışılmıştır. Kline (2015)'e göre SRMR değerinin .10 altında olması modelin iyi uyum gösterdiğini ifade etmektedir. Bu bilgi dahilinde modelin SRMR değerine bakıldığında .08 olduğu görülmüş ve uyumun iyi olduğuna kanaat getirilmiştir. DFA sonucu ulaşılan bir başka uyum iyiliği indeksi NNFI değerinin .90 olduğu görülmektedir. Literatürde bu sonuç için önerilen değerler incelendiğinde NNFI değerinin .90 eşit veya üstünde olması modelin kabul edilebilir uyum gösterdiğini ifade etmektedir (Harrington, 2009). Bu öneri kapsamında NNFI değerinin kabul edilebilir bir uyuma işaret ettiği belirlenmiştir. Yine literatürde CFI değeri için verilen aralıklar incelenmiş .95 ve üzeri bir değer için mükemmel uyum .90 ve üstü için ise iyi uyum düzeyi olduğu görülmüştür (Kline, 2015; Thompson, 2004). DFA sonucunda ulaşılan CFI değerinin .90 olduğu görülmüş ve literatürün desteklediği bu değer model için kabul edilebilir bir uyum aralığı gösterdiği anlaşılmıştır. Ayrıca Kline (2015) χ^2/df değerinin 3'ün altında olmasının mükemmel uyum ve 5'in altında olmasının ise kabul edilebilir bir uyum ifade ettiğini belirtmiştir. χ^2/df değeri incelendiğinde 2.30 olduğu görülmüş ve 3' altında bir değer aldığı için literatürde belirtilen (Sümer, 2000) mükemmel uyum düzeyi olarak yorumlanmıştır. Tüm bu bulgular dahilinde "Antrenörlerin Sportmen Davranış Ölçeği"nin 6 faktör 24 maddeden oluşan yapısı DFA uygulanarak geçerliği belirlenmeye çalışılmış ve modelin uyum iyiliği indeksleri doğrultusunda kabul edilebilir bir yapı gösterdiğine kanaat getirilmiştir. Ölçeğin geçerli bir ölçme aracı olduğunu yansıtan bu bilgiler kanıt olarak sunulmuştur.

Güvenirlğe İlişkin Bulgular

Ölçeğin güvenirlğini incelemek amacıyla, Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Bu kapsamda güvenirllik, toplam puan için ve her faktör için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Ayrıca ölçekte yer alan her maddenin ölçülmek istenen özelliği ölçüp ölçmediğinin belirlenmesi için madde geçerliğine kanıt sağlamak amacıyla madde-toplam korelasyonlarına bakılmıştır. Bunun yanı sıra toplam puana göre üst %27 ve alt %27'lik grupların madde puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığı için t-testinden yararlanılmış ve böylece maddelerin ayırıcılık gücüne ilişkin kanıt toplanmıştır.

Tablo 2: Cronbach-Alfa Değerleri ve Madde-Toplam Test Korelasyonu Sonuçları

	Maddeler	\bar{x}	SD	Madde- Toplam Test Korelasyonu	Madde Çıkarılınca Cronbach- Alfa	Cronbach- Alfa
Sportmenliğe Yönelik Beklenti Oluşturulması	M1	4.66	.56	.335	.717	.70
	M7	4.65	.59	.518	.613	
	M13	4.54	.67	.587	.563	
	M19	4.60	.62	.502	.622	
Sportmenlik Dışı Davranışın Cezalandırılması	M2	3.45	1.29	.575	.722	.77
	M8	3.48	1.27	.659	.674	
	M14	3.25	1.28	.766	.609	
	M20	4.18	.99	.332	.824	
Sportmenliğin Öğretilmesi	M3	4.06	1.09	.631	.691	.77
	M9	4.59	.62	.388	.803	
	M15	4.16	1.04	.727	.630	
	M21	4.24	.97	.600	.706	
Sportmenliğin Desteklenmesi	M4	3.66	1.10	.600	.787	.82
	M10	3.71	1.04	.619	.778	
	M16	3.79	1.17	.758	.707	
	M22	4.12	.95	.582	.794	
Kazanmanın Sportmenlikten Öncelikli Olması	M5	3.90	1.36	.556	.843	.84
	M11	3.40	1.46	.707	.780	
	M17	3.29	1.45	.694	.786	
	M23	3.41	1.43	.732	.769	
Sportmenliğe Yönelik Model Oluşturulması	M6	4.66	.57	.448	.664	.70
	M12	4.63	.59	.503	.634	
	M18	4.49	.73	.532	.608	
	M24	4.15	.86	.506	.640	
Antrenörlerin Sportmen Davranış Ölçeği	Toplam					.85

Tüm ölçeğe ilişkin Cronbach alfa değerinin .85, birinci alt boyuta (*Sportmenliğe Yönelik Beklenti Oluşturulması*) ait değer .70, ikinci alt boyuta (*Sportmenlik Dışı Davranışın Cezalandırılması*) ait değer .77 üçüncü alt boyuta (*Sportmenliğin Öğretilmesi*) ait değer .77, dördüncü alt boyuta (*Sportmenliğin Desteklenmesi*) ait değer .82, beşinci alt boyuta (*Kazanmanın Sportmenlikten Öncelikli Olması*) ait değer .84 ve son alt boyuta (*Sportmenliğe Yönelik Model Oluşturulması*) ait değer ise .70 olduğu görülmüştür (Tablo 2). Nunnally ve Bernstein (1994) madde toplam test korelasyonlarının .30 ve üzerinde bir değer almasının madde geçerliğine bir kanıt olarak sunulabileceğini belirtmişlerdir. 24 maddelik ölçeğin madde-toplam test korelasyonlarına bakıldığında, birinci faktördeki maddelerin .34 ile .59 aralığında, ikinci

faktördeki maddelerin .33 ile .77 aralığında üçüncü faktördeki maddelerin .39 ile .73. dördüncü faktördeki maddelerin .58 ile .76, beşinci faktördeki maddelerin .56 ile .73 ve son faktördeki maddelerin ise .45 ile .53 aralığında değer aldıkları belirlenmiştir (Tablo 2). Bu bulgular faktörlere ait maddelerin faktörler ile ölçülmek istenen özelliği ölçtüğüne ilişkin kanıt olarak kullanılabilir.

Ayrıca t-testi ile her bir maddenin ölçülmek istenen özelliğe sahip olan bireylerle olmayanları ayırt edip etmediği, toplam ölçek puanlarına göre belirlenmiş olan üst %27'lik (ölçülen özelliğe yüksek düzeyde sahip olduğu varsayılan) ve alt %27'lik (ölçülen özelliğe düşük düzeyde sahip olduğu veya sahip olmadığı varsayılan) grubun madde puan ortalamaları arasındaki farklar bağımsız gruplar t-testi aracılığıyla incelenmiş bu değerler Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: %27 Alt-Üst Gruplar Arasındaki Farklılıklara Ait t-testi Sonuçları (n=55)

Maddeler		\bar{x}	SD	df	t
M1	Üst Grup	4.93	.26	108	5.754*
	Alt Grup	4.38	.65		
M7	Üst Grup	4.98	.13	108	9.398*
	Alt Grup	4.16	.63		
M13	Üst Grup	4.91	.29	108	8.038*
	Alt Grup	3.98	.80		
M19	Üst Grup	4.93	.26	108	8.372*
	Alt Grup	4.04	.74		
M2	Üst Grup	4.29	.91	108	7.859*
	Alt Grup	2.69	1.20		
M8	Üst Grup	4.33	.92	108	9.186*
	Alt Grup	2.55	1.10		
M14	Üst Grup	4.11	.99	108	9.051*
	Alt Grup	2.27	1.13		
M20	Üst Grup	4.73	.65	108	6.520*
	Alt Grup	3.53	1.20		
M3	Üst Grup	4.78	.46	108	7.922*
	Alt Grup	3.47	1.14		
M9	Üst Grup	4.87	.34	108	6.035*
	Alt Grup	4.20	.76		
M15	Üst Grup	4.89	.31	108	10.698*
	Alt Grup	3.33	1.04		
M21	Üst Grup	4.85	.40	108	7.872*
	Alt Grup	3.67	1.04		
M4	Üst Grup	4.25	.82	108	6.821*
	Alt Grup	2.96	1.14		
M10	Üst Grup	4.05	.91	108	4.442*
	Alt Grup	3.23	1.02		
M16	Üst Grup	4.44	.81	108	9.050*

	Alt Grup	2.76	1.10		
M22	Üst Grup	4.56	.66	108	6.807*
	Alt Grup	3.51	.94		
M5	Üst Grup	4.65	.82	108	4.995*
	Alt Grup	3.51	1.49		
M11	Üst Grup	4.67	.82	108	10.180*
	Alt Grup	2.64	1.24		
M17	Üst Grup	4.44	1.10	108	6.730*
	Alt Grup	2.76	1.48		
M23	Üst Grup	4.47	1.00	108	6.709*
	Alt Grup	2.98	1.31		
M6	Üst Grup	4.91	.29	108	5.706*
	Alt Grup	4.35	.67		
M12	Üst Grup	4.93	.26	108	7.176*
	Alt Grup	4.20	.70		
M18	Üst Grup	4.89	.31	108	6.849*
	Alt Grup	3.98	.93		
M24	Üst Grup	4.95	.23	108	9.133*
	Alt Grup	3.75	.95		

*P< .001

Ölçeğin %27 alt ve üst gruplarının madde puan ortalamaları arasındaki farklara ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde t değerlerinin 4.44 ile 10.70 aralığında değişim gösterdiği ve bu değerlerin anlamlı düzeyde ($p < .001$) olduğu belirlenmiştir. Bu analiz sonucunda ulaşılan bulgular neticesinde ölçekte yer alan maddelerin her birinin, özellik kapsamında bireyler arası farklılıkları ortaya çıkarabildiği söylenebilir. Tüm bu analizler sonucu elde edilen bulgular “*Antrenörlerin Sportmen Davranış Ölçeği*”nin tatmin edici düzeyde güvenilir olduğuna ilişkin kanıt olarak kullanılabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Antrenörlerin Sportmen Davranış Ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlanması amaçlanmıştır. Bu bağlamda Bolter ve Weiss, (2013) tarafından ulaşılan 6 faktör 24 maddelik yapının Türk örnekleminde elde edilen veriler üzerinden doğrulanmasına ve bu yolla da geçerliğe ve güvenilirliğe ilişkin kanıtlar toplanmaya çalışılmıştır. DFA sonucu elde edilen uyum iyiliği indekslerinin ölçeğin geçerli ve güvenilirlik analizi sonucunda ulaşılan Cronbach alfa değerlerinin ve madde-toplam test korelasyonları sonuçlarının ise ölçeğin güvenilir bir yapıya sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak, ölçme aracının Türk kültüründe de aynı yapıya sahip olduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik analizi sonuçları, ergen sporcuların antrenörlerinin sportmen davranışlarına ilişkin algılarını ölçmek amacıyla kullanılabilir bir ölçme aracı olduğu ve 6 faktör ve 24 maddeden oluşan bu yapının Türk kültüründe de aynı özelliği ölçtüğüne kanaat getirilmiştir. Ölçek ergen sporcular örnekleminde geliştirildiği için farklı yaş gruplarından sporculara uygun olmayacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda, farklı yaş gruplarından sporcuların antrenörlerin sportmen davranışlarına ilişkin algılarını test etmek amacıyla farklı bir ölçek geliştirme çalışmasının yapılması ve yeni bir test aracının literatüre kazandırılması önerilmektedir.

NOT: Kaynak gösterildiği takdirde ölçek izin almadan kullanılabilir.

KAYNAKLAR

1. Bandura, A. (1991). Social cognitive theory of moral thought and action. 71–129. In: WM Kurtines, JL Gewirtz (Eds.), Handbook of moral behavior and development: Theory, research and applications. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
2. Boardley, I. D., & Kavussanu, M. (2009). The influence of social variables and moral disengagement on prosocial and antisocial behaviours in field hockey and netball. *Journal of sports sciences*, 27(8), 843-854.
3. Boardley, ID., Kavussanu, M., & Ring, C. (2008). Athletes' perceptions of coaching effectiveness and athlete-related outcomes in rugby union: An investigation based on the coaching efficacy model. *The sport psychologist*, 22(3), 269-287.
4. Bolter, ND., & Kipp, LE. (2018). Sportspersonship coaching behaviours, relatedness need satisfaction, and early adolescent athletes' prosocial and antisocial behaviour. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 16(1), 20-35.
5. Bolter, ND., & Weiss, MR. (2012). Coaching for character: Development of the Sportspersonship Coaching Behaviors Scale (SCBS). *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 1(2), 73-90.
6. Bolter, ND., & Weiss, MR. (2013). Coaching behaviors and adolescent athletes' sportspersonship outcomes: Further validation of the Sportspersonship Coaching Behaviors Scale (SCBS). *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 2(1), 32-47.
7. Brislin, RW. (1970). Back-translation for cross-cultural research. *Journal of cross-cultural psychology*, 1(3), 185-216.
8. Côté, J., Bruner, M., Erickson, K., Strachan, L., & Fraser-Thomas, J. (2010). Athlete development and coaching. *Sports coaching: Professionalisation and practice*, 63-84.
9. Harrington, D. (2009). *Confirmatory factor analysis*. Oxford University Press, New York.
10. Kavussanu, M. (2007). Morality in sport. 265–277. In: S Jowett, D Lavalée (Eds), *Social psychology in sport*. Champaign, IL: Human Kinetics
11. Kline, RB. (2015). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford Press, New York
12. Nunnally, JC., & Bernstein, I. (1994). *Psychometric theory*. McGraw-Hill, New York.
13. Sezen-Balçıklanl, G. (2010). Çok boyutlu sportmenlik yönelimi ölçeği'nin Türkçe uyarlaması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 1-10.
14. Sezen-Balçıklanl, G. (2013). The Turkish adaptation of the prosocial and antisocial behavior in sport scale (pabss). *International Journal of Humanities and Social Science*, 3(18), 271-276.
15. Shields, DL., LaVoi, NM., Bredemeier, BL., & Power, FC. (2007). Predictors of poor sportspersonship in youth sports: Personal attitudes and social influences. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 29(6), 747-762.
16. Stornes, T., & Bru, E. (2002). Sportspersonship and perceptions of leadership: An investigation of adolescent handball players' perception of sportspersonship and associations with perceived leadership. *European Journal of Sport Science*, 2(6), 1-15.
17. Stornes, T., & Ommundsen, Y. (2004). Achievement goals, motivational climate and sportspersonship: A study of young handball players. *Scandinavian Journal of Education*, 48(2), 205-221.
18. Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk psikoloji yazıları*, 3(6), 49-74.
19. Thompson, B. (2004). *Exploratory and confirmatory factor analysis: Understanding concepts and applications*. American Psychological Association, Washington, DC.
20. Weiss, MR., Smith, AL., & Stuntz, CP. (2008). Moral development in sport and physical activity: Theory, research, and intervention. 187–210. In: TS Horn (Ed), *Advances in sport psychology*. Champaign, IL: Human Kinetics.

	Antrenörlerin Sportmen Davranış Ölçeği	Asla	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Oldukça sık
1.	Antrenörüm, her sporcusundan sportmen davranış bekler.					
2.	Antrenörüm, sportmenlik dışı davranışı cezalandırır.					
3.	Antrenörüm, sportmenliğe yönelik davranışın ne olduğuna dair bilgiler verir.					
4.	Antrenörüm, sportmenliğe yönelik davranışları ödüllendirir.					
5.	Antrenörümün odak noktasını, sportmenlikten çok kazanmak oluşturur.					
6.	Antrenörüm, sportmen davranışları ile bize örnektir.					
7.	Antrenörüm, sporcusundan iyi davranışlar sergilemesi beklentisi içindedir.					
8.	Antrenörüm, kötü davranışları cezalandırır.					
9.	Antrenörüm, sporda iyi davranışı öğretir.					
10.	Antrenörüm, sporcusu sportmenliğe yönelik bir davranış sergilediğinde ona övgü dolu sözler söyler.					
11.	Antrenörüm, kazanmaya sportmenlikten daha çok vurgu yapar.					
12.	Antrenörüm, sportmenliği ile iyi bir rol modeldir.					
13.	Antrenörümün her sporcusunun sportmen davranışlar sergilemesine yönelik beklentisi vardır.					
14.	Antrenörüm, sporcusu centilmenlik dışı davranışta bulunduğu anda ona ceza verir.					
15.	Antrenörüm, sportmenliğin ne olduğunu bize öğretir.					
16.	Antrenörüm, sporcusu sportmen bir davranış sergilediğinde onu ödüllendirir.					
17.	Antrenörümün önceliği sportmenlikten çok başarıdır.					
18.	Antrenörüm, sportmenliğe yönelik davranışlar sergiler.					
19.	Antrenörüm, sporcusundan iyi davranışlar sergilemesini bekler.					
20.	Antrenörüm, sportmenlik dışı davranış içerisindeki sporcusunu uyarır.					
21.	Antrenörüm, sporda iyi davranış sergilemeye yönlendirir.					
22.	Antrenörüm, sportmenliğe yönelik davranışları över.					
23.	Antrenörüme göre; kazanmak sportmenlikten daha önemlidir.					
24.	Antrenörüm, sportmen davranışları ile bir model oluşturur.					